Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en aanpak Criminaliteitsfenomenen Jeugdbescherming

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5939245

Bijlage(n)
0

nota

Kamerbrief Jeugdbescherming

Beslisnota bij Kamerbrief Jeugdbescherming

1. Aanleiding

In aanloop naar het Commissiedebat Jeugdbescherming op donderdag 5 december stuurt u – mede namens de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport – een brief waarin u de Kamer informeert over de stand van zaken van enkele jeugdbeschermingsthema's.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om uw akkoord te geven op:

1. De inhoud van de voorliggende verzamelbrief Jeugdbescherming.

Daarnaast wordt u geadviseerd om in te stemmen met:

2. Het samenvoegen van de wetstrajecten landelijk tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering (JBJR) én voor de gespecialiseerde jeugdhulp in één wetstraject standaardisatie gespecialiseerde jeugdzorg en de Kamer hierover te informeren.
    - De beleidsmatige uitgangspunten komen in hoge mate overeen en het is niet wenselijk om relatief kort na elkaar wetgeving over nagenoeg hetzelfde vraagstuk aan de Tweede Kamer aan te bieden. Ook qua efficiëntie en samenwerking met VWS heeft dit de voorkeur.
    - Nu gemeenten in 2024 bijna 100% van het in oktober 2023 bestuurlijk overeengekomen landelijke tarief JBJR hanteren, is er ook geen noodzaak om voor de JBJR "zo snel mogelijk" (motie Westerveld) tot een wettelijke borging te komen.

3. Kernpunten

De brief gaat in op de volgende onderwerpen:

- Het wettelijk regelen van landelijke tarieven voor gespecialiseerde jeugdhulp (met inbegrip van jeugdbescherming en jeugdreclassering).
- De stand van zaken van een aantal andere maatregelen en acties die zijn ingezet om de uitvoering van de jeugdbescherming te verbeteren.
    - Monitorinformatie GI's
    - Subsidie uniform aanmeldformulier
    - Zij-instroomregeling
- Feitenonderzoek
- UHP-KOT

- WODC onderzoek: verklarende factoren voor het volume van jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclasseringstrajecten

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en aanpak Criminaliteitsfenomenen Jeugdbescherming

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5939245

4. Inhoudelijke toelichting

<u>Voorstel samenvoegen trajecten wettelijke regeling landelijk tarief JBJR en landelijk tarief gespecialiseerde jeugdhulp</u>

Aanleiding
In de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is opgenomen dat tariefregulering wordt ingevoerd voor minimaal regionaal ingekochte jeugdzorg, als onderdeel van het traject 'standaardisatie', waarin voor het hele proces van inkoop tot verantwoording, tot standaarden wordt gekomen. Een onafhankelijke organisatie zal de standaarden, waaronder tariefregulering, vaststellen. Hiervoor is wetgeving nodig. Naar aanleiding van de motie Westerveld ('zo snel mogelijk' een wettelijke regeling voor landelijke tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering) heeft de voormalig minister voor Rechtsbescherming aangegeven dat het de planning is om in de tweede helft van 2025 een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in te dienen). Door voortgang in het traject 'standaardisatie' is separate wetgeving voor JBJR nu niet meer wenselijk.

Toelichting
- Er is een aantal redenen om de bepalingen voor tariefregulering van JBJR en gespecialiseerde jeugdhulp op te nemen in één wetsvoorstel:
  - In de uitwerking van het wetsvoorstel landelijke tarieven JBJR is gebleken dat de beleidsmatige uitgangspunten voor een landelijk tarief voor JBJR en voor de specialistische jeugdhulp nagenoeg hetzelfde zijn, zoals de keuze voor de tariefreguleerder, het toezicht op de naleving van de tariefregulering en het soort tarief (minimum, maximum, bandbreedte tarieven).
  - Het is niet wenselijk om kort op elkaar aparte wetstrajecten met een vergelijkbare inhoud bij de Tweede Kamer in te dienen, mede gezien de kritiek van de Raad van State op het Rijk dat er steeds gefragmenteerd aan regelgeving wordt gewerkt.
  - Er heeft inmiddels besluitvorming in de Hervormingsagenda plaatsgevonden over de invulling van het traject 'standaardisatie' voor de gehele jeugdzorg; waaronder de taken en rollen van een tariefreguleerder. Mede hierdoor is het nu ook voor de gespecialiseerde jeugdhulp opportuun om te werken aan wetgeving landelijke tarieven.
- In oktober 2023 heeft het Rijk met de VNG een bestuurlijk akkoord gesloten over het hanteren van landelijke tarieven voor JBJR. Inmiddels is gebleken dat gemeenten in 2024 al bijna 100% van het landelijke tarief hanteren. Er is daarom geen acute noodzaak om "zo snel mogelijk" met separate wetgeving te komen.
- De planning is om de Tweede Kamer voor de zomer van 2025 te informeren over de planning van dit integrale wetstraject. Om die planning te kunnen bepalen, zal (onder meer) eerst zorgvuldig uitgewerkt moeten worden welke instanties in een decentraal stelsel verantwoordelijk kunnen worden voor het vaststellen, onderhouden en toezien op de tarieven.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en aanpak Criminaliteitsfenomenen Jeugdbescherming

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5939245

Monitorinformatie GI's
Deze brief informeert de Tweede Kamer, conform de motie Hijink, over de stand van zaken bij de GI's (werkomvang, capaciteit, werklast, wachtlijsten) per 1 oktober 2024. De workload (aantal kinderen per fte) is verder gedaald naar het met de GI's overeengekomen niveau (gemiddeld circa 12,8 kinderen per fte). Helaas is de wachtlijst sinds april 2024 niet verder gedaald en zelfs gestegen van 1.343 naar 1.496 kinderen. De komende periode bespreken we de voortgang op deze onderdelen met de GI's en met gemeenten. De GI's geven zelf aan dat het nu het moment is om ook de wachtlijsten aan te pakken. De monitor is aangepast in overleg met de GI's om beter aan te sluiten bij de bestuurlijke afspraken in het kader van het akkoord landelijke tarieven JBJR.

Subsidie uniform aanmeldformulier
Jeugdzorg Nederland heeft het initiatief genomen om het aanmeldformulier waarmee jeugdbeschermers cliënten kunnen aanmelden bij jeugdhulpaanbieders te uniformeren. Het aanmeldproces is nu erg arbeidsintensief en er zijn veel verschillen tussen gemeenten/regio's, wat zorgt voor hoge administratieve lasten voor jeugdbeschermers. Vanwege de omvang wordt het project in fases uitgevoerd. Momenteel wordt gewerkt aan het ontwikkelen van het formulier en de randvoorwaarden voor implementatie. Deze fase wordt tot en met maart 2025 gefinancierd met een subsidie van €330.800,- van JenV en VWS. Op basis van de uitkomsten wordt besloten over vervolgfinanciering.

Zij-instroomregeling GI's
Om het personeelstekort bij GI's aan te pakken, is in 2022 een regeling gestart voor het werven en opleiden van 150 zij-instromers tot SKJ-geregistreerde jeugdbeschermers. Vanwege het succes is deze regeling in oktober 2023 verlengd en uitgebreid tot 2025, met opnieuw €10 miljoen voor 150 extra zij-instromers. Tot juni 2024 – halverwege de looptijd van de regeling - zijn al 162 zij-instromers gestart, waarvan 44 SKJ-geregistreerd zijn, 102 nog in opleiding zijn, en 10 zijn uitgestroomd. Zij-instromers hebben vaak meer werkervaring en een diverse achtergrond, wat aansluit bij de doelstellingen van de regeling.

Feitenonderzoek
In de brief informeert u de Kamer, sinds de vorige voortgangsbrief jeugdbescherming van 18 oktober 2023, over de voortgang inzake het vervolgtraject om het feitenonderzoek in de jeugdbescherming te verbeteren. Er is maatschappelijk en politiek al langere tijd kritiek op de zorgvuldigheid van de besluitvorming in de jeugdbescherming. Het gaat niet alleen om het in de rapportages van Veilig Thuis, GI en Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) goed scheiden van feiten en meningen, maar onder andere ook over het beter betrekken van ouders en kinderen, goed brongebruik, het herstellen van fouten in dossiers en het schrijven in begrijpelijke taal. In de periode 2018 t/m 2021 heeft een Actieplan gelopen van de drie organisaties. Sinds najaar 2023 wordt hier een kleinschaliger vervolg aan gegeven in de vorm van:

- een geoptimaliseerde training inclusief implementatietraject die in 2024 beproefd wordt en in 2025 uitgerold, en
- een monitor om zelf inzicht te krijgen in verbeteringen ten aanzien van feitenonderzoek binnen de organisaties.

UHP-KOT

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en aanpak Criminaliteitsfenomenen Jeugdbescherming

Datum
20 november 2024

Onze referentie
5939245

In de brief informeert u de Kamer over de voortgang van het programma UHP KOT sinds juni 2024. Sinds de start in 2022 zijn er veel aanmeldingen ontvangen en trajecten afgerond, met hoge oudertevredenheid over de geboden ondersteuning.
De datakoppeling van 2024 heeft nieuwe gedupeerden die met uithuisplaatsing te maken hebben (gehad) geïdentificeerd, zij hebben een persoonlijke brief gehad om hen te informeren over de hulp die beschikbaar is; verdere koppelingen volgen in 2025, met een update aan de Kamer over de uitkomsten.
Het onderzoek van de Commissie Hamer is vertraagd; resultaten worden uiterlijk eind maart 2025 verwacht. De reflectierapporten van de GI's, de Raad voor de Rechtspraak en de RvdK worden begin 2025 verwacht. Een inhoudelijke reactie volgt zodra ook de resultaten van de Commissie Hamer en de andere reflectierapporten beschikbaar zijn.

<u>WODC onderzoek: verklarende factoren voor het volume van jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclasseringstrajecten</u>
De Universiteit Leiden onderzoekt in opdracht van het WODC de volumedalingen bij jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. De tussenrapportage toont een stabilisatie in de daling van jeugdreclasseringstrajecten, hoewel de respons laag was. Voor jeugdbeschermingsmaatregelen worden de dalingen verklaard door uitvoerings- en ketenproblemen, meer inzet op het vrijwillig kader, een kritische houding, maatschappelijke ontwikkelingen en Covid-gerelateerde factoren. De eindrapportage wordt in het najaar van 2025 verwacht.

5. Afstemming
De verschillende passages in de brief zijn voorgelegd aan en afgestemd met betrokken organisaties, waaronder RvdK, Jeugdzorg Nederland en de onderzoekscommissie. Ook is er afstemming geweest met VWS.

5.1. Communicatie
De brief is afgestemd met Directie Communicatie.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
6.1. Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

6.2 Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.